

Литвинов Алексей Владимирович,
кандидат наук по государственному управлению,
председатель Днепропетровской областной общественной
организации «Днепропетровский координационно-
экспертный центр по вопросам регуляторной политики»

КАКИМ БУДЕТ РЕЗУЛЬТАТ УСКОРЕННОГО ПЕРЕСМОТРА РЕГУЛЯТОРНЫХ АКТОВ

В преддверии Дня предпринимателя, 9 августа 2010 г. в Верховном Совете Украины был зарегистрирован (№7030) законопроект с многообещающим названием: проект Закона Украины «Об ускоренном пересмотре регуляторных актов, принятых органами и должностными лицами местного самоуправления». Субъектом законодательной инициативы указан Кабинет Министров Украины, а инициатором законопроекта не кто иной, как Премьер-министр Украины – Николай Янович Азаров.

Идея законопроекта не нова и вполне актуальна. Первый ускоренный пересмотр регуляторных актов в Украине был проведен летом 2005 года. Тогда, благодаря двум указам (указ Президента Украины «О либерализации предпринимательской деятельности и государственной поддержке предпринимательства» от 12 мая 2005 г. № 779/2005 и указ Президента Украины «О некоторых мероприятиях по обеспечению осуществления государственной регуляторной политики» от 1 июня 2005 г. № 901/2005) Президента Украины по нашей стране прокатилась так называемая «регуляторная гильотина».

В 2005 г. на эту новую для Украины технологию предприниматели возлагали большие надежды. Особенно если учесть, что предприниматели составляли до 50% созданных рабочих групп, и выносили вердикт жить или не жить тому или иному регуляторному акту. К сожалению, «регуляторная гильотина» в Украине оказалась очередной акцией власти, которая не принесла сколь-нибудь ощутимой свободы предпринимателям и не позволила создать в Украине благоприятный бизнес-климат.

Наоборот, вместо многих отмененных регуляторных актов, которые не отвечали требованиям Закона Украины «Об основах государственной регуляторной политики в сфере хозяйственной деятельности» новые так и не были приняты. В результате появились многочисленные дыры в законодательной базе, предпринимателям стало гораздо сложнее получать административные услуги.

Стоит отметить, что «регуляторная гильотина» 2005 г. напрямую касалась регуляторных актов, принятых органами исполнительной власти, а для органов местного самоуправления носила лишь рекомендационный характер. Однако именно на уровне местного самоуправления зафиксировано наибольшее количество нарушений требований Закона Украины «Об основах государственной регуляторной политики в сфере хозяйственной деятельности». Поэтому абсолютно обоснованным стало принятие закона о проведении «регуляторной гильотины» в отношении регуляторных актов принятых органами местного самоуправления. Так, 14 декабря 2010 г. Верховный Совет Украины принял данный законопроект, за который проголосовал 261 депутат, а 5 января 2011 г. закон «Об ускоренном пересмотре регуляторных актов, принятых органами и должностными лицами местного самоуправления» был подписан Президентом Украины. После опубликования 11 января 2011 г. в Голосе Украины закон вступил в силу.

Теперь рассмотрим чуть ближе этот закон, предложенный Кабинетом Министров Украины. И не увидим ничего нового. Те же самые сроки, те же самые механизмы и подходы, и судя по логике тот же самый «нулевой результат». Зачем же принимать такой закон? Судя по всему кабинет Министров Украины желает отбелить свою репутацию перед предпринимателями за Налоговый кодекс. Причем все решено сделать руками рабочих комиссий и органов местного самоуправления. Действительно в 2005 г. проведение «регуляторной гильотины» было обязательным для органов исполнительной власти, а для органов местного самоуправления носило лишь рекомендательный характер. В тоже время в 2005 г. часть органов местного самоуправления отнеслась к этому механизму серьезно и существенно сократила объемы местных регулирований.

Особого внимания заслуживает механизм реализации «регуляторной гильотины» на местном уровне. Не составляет особого труда, что бы после прочтения текста нового закона заметить, что все в нем скопировано из указа Президента Украины «О некоторых мероприятиях по обеспечению осуществления государственной регуляторной политики» от 1 июня 2005 г. № 901/2005. Рассмотрим более детально «основные этапы» ускоренного пересмотра, в течение:

1. 5 дней на создание рабочих групп;
2. 7 дней органы местного самоуправления передают в рабочие комиссии списки и тексты всех действующих регуляторных актов;

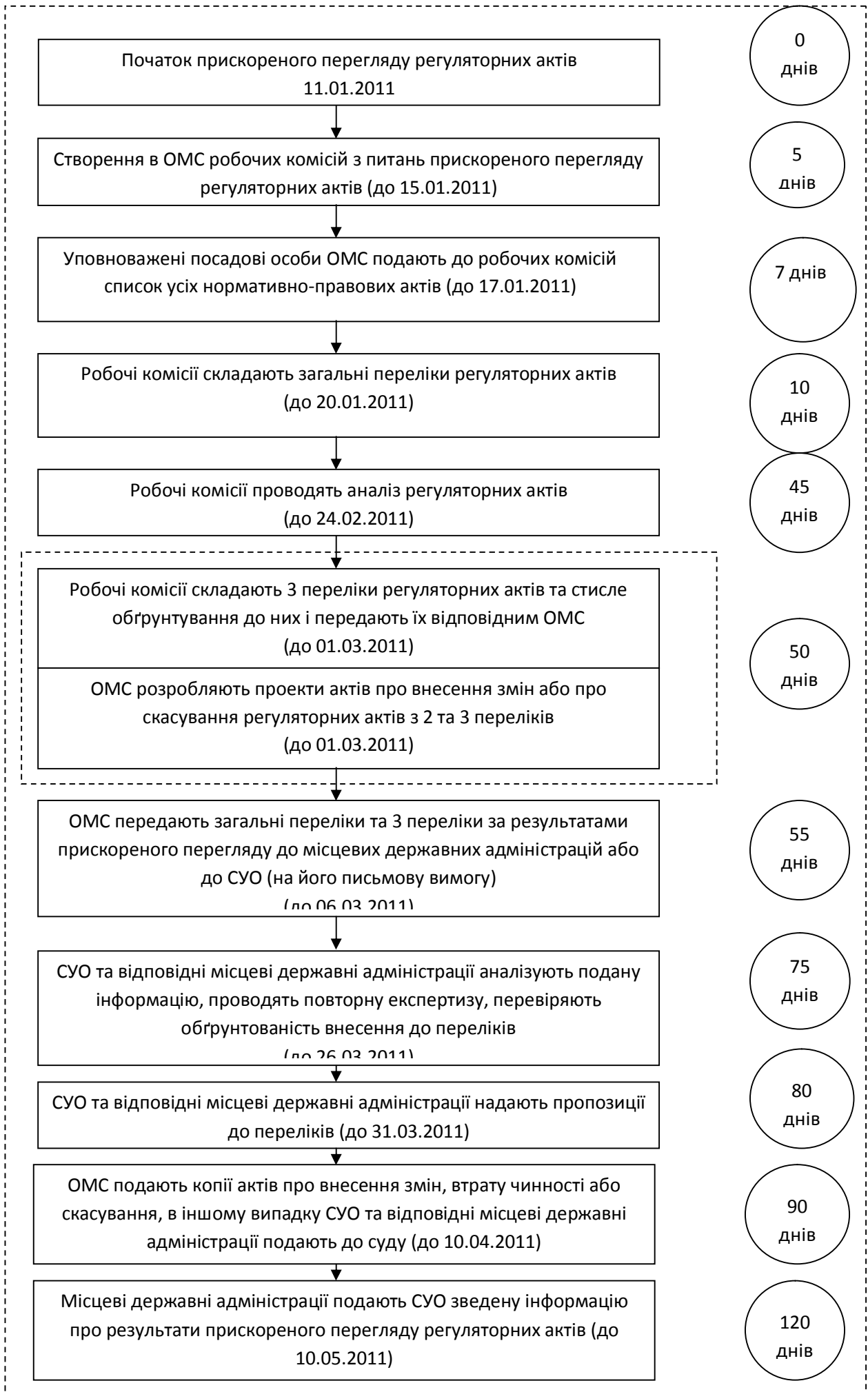
3. 10 дней рабочие комиссии составляют перечень всех регуляторных актов;
4. 45 дней рабочие комиссии проводят анализ всех регуляторных актов и составляют 3 перечня (1 – соответствуют принципам государственной регуляторной политики, 2 – не соответствуют и требуют изменений, 3 – не соответствуют и должны быть отменены, а также краткое обоснование к каждому регуляторному акту из соответствующего перечня)
5. 55 дней органы местного самоуправления передают составленные перечни регуляторных актов в местные органы исполнительной власти (рай и облгосадминистрации);
6. 75 дней органы исполнительной власти проводят анализ поданных органами местного самоуправления перечней и самих актов;
7. 80 дней органы исполнительной власти дают рекомендации органам местного самоуправления, что делать с каждым регуляторным актом: вносить изменения, отменять или оставлять таким как есть;
8. 90 дней органы местного самоуправления отчитываются о проведенной работе органам исполнительной власти и предоставляют копии актов которыми вносятся изменения или же отменяются регуляторные акты, признанные не соответствующими принципам регуляторной политики, в противном случае органы исполнительной власти обращаются в административные суды;
9. 120 дней органы исполнительной власти передают информацию о результатах ускоренного пересмотра регуляторных актов в специально уполномоченный орган (сейчас Госкомпредпринимательства).

Таким образом вся работа должна закончиться к 10 апреля 2011 г., а уже с 11 апреля 2011 г. бизнесу должно «полегчать». Под пересмотр попадают решения местных (сельских, поселковых, районных в городах, городских, районных и областных) советов и решения их исполнительных комитетов, а также распоряжения сельских, поселковых и городских председателей.

План работы есть, а каким будет результат – еще неизвестно. В отличие от других законов, которые устанавливают четкие правила которые будут действовать в течение многих лет, предложенный Кабинетом Министров Украины закон будет использован только 1 раз и срок его действия исчисляется всего 90 днями.

Что же могут сделать предприниматели? Сейчас необходимо принять максимальное участие в работе созданных рабочих комиссий по проведению ускоренного пересмотра регуляторных актов. Если же не получилось, то обращаться в районные и областные государственные администрации, и точно указать какие именно акты мешают работать. Таким образом, появится шанс отменить все ненужные акты и упростить ведение бизнеса. Сейчас работа зависит от активности предпринимателей, их объединений и бизнес-ассоциаций. Поэтому призываем всех включаться в работу по улучшению бизнес-климата.

Ниже мы приводим схему и график проведения ускоренного пересмотра регуляторных актов. Более подробные материалы можно найти на www.dcestr.ho.ua.

проведення прискореного перегляду регуляторних актів, прийнятих органами та посадовими особами місцевого самоврядування

(відповідно до Закону України «Про прискорений перегляд регуляторних актів, прийнятих органами та посадовими особами місцевого самоврядування» №2784-17 від 14.12.2010 р.)

№ з/п	Початок етапу	Термін виконання етапу	Заходи за етапом
1.	11.01.2011		Закону України «Про прискорений перегляд регуляторних актів, прийнятих органами та посадовими особами місцевого самоврядування» №2784-17 від 14.12.2010 р. набув чинності після оприлюднення шляхом опублікування у газеті «Голос України» №3 від 11.01.2011 р.
2.		15.01.2011	Для проведення прискореного перегляду регуляторних актів та залучення до його проведення громадськості сільськими, селищними, міськими головами, Київським міським головою, головою Севастопольської міської ради, головами районних у містах, районних та обласних рад у п'ятиденний строк утворюються робочі комісії з питань прискореного перегляду регуляторних актів (далі - робочі комісії)
3.		13.01.2011	<i>Спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань державної регуляторної політики затверджено Методичні рекомендації щодо формування та організації діяльності робочих комісій з питань прискореного перегляду регуляторних актів .</i>
I етап		складання загальних переліків регуляторних актів, прийнятих органами та посадовими особами місцевого самоврядування (далі - загальні переліки регуляторних актів)	
4.		17.01.2011	<p>Уповноважені посадові особи місцевого самоврядування у семиденний строк подають робочій комісії список (списки) усіх нормативно-правових актів, прийнятих відповідними органами та посадовими особами місцевого самоврядування, та копії таких актів на паперових та електронних носіях.</p> <p>Органи та посадові особи місцевого самоврядування зобов'язані в будь-який час протягом строку, встановленого частиною першою статті 2 цього Закону (90 днів), забезпечувати безперешкодний доступ членів робочої комісії до відомостей (баз даних) про акти відповідних органів та посадових осіб місцевого самоврядування і до текстів цих актів, крім тих, що містять відомості, які становлять державну та іншу захищену законом таємницю, незалежно від того, чи вважають ці органи та посадові особи місцевого самоврядування відповідний акт регуляторним.</p>
5.		20.01.2011	Робочі комісії у десятиденний строк складають загальні переліки регуляторних актів.
II етап		проведення аналізу регуляторних актів	
6.		24.02.2011	<p>Робочі комісії протягом 45 днів на підставі загальних переліків регуляторних актів проводять аналіз регуляторних актів.</p> <p>У ході проведення аналізу регуляторних актів робочі комісії виявляють регуляторні акти, що не відповідають принципам державної регуляторної політики, та визначають спосіб їх</p>

			приведення у відповідність із зазначеними принципами.
III етап		підготовка пропозицій за результатами аналізу регуляторних актів	
7.		01.03.2011	<p>За результатами аналізу регуляторних актів робочі комісії у п'ятдесятиденний строк складають та подають сільським, селищним, міським головам, Київському міському голові, голові Севастопольської міської ради, головам районних у містах, районних, обласних рад, які утворили відповідні робочі комісії:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) перелік регуляторних актів, що відповідають принципам державної регуляторної політики; 2) перелік регуляторних актів, що не відповідають принципам державної регуляторної політики та потребують внесення до них змін; 3) перелік регуляторних актів, що не відповідають принципам державної регуляторної політики та потребують визнання їх такими, що втратили чинність, або скасування; 4) стисле обґрунтування включення кожного регуляторного акта до переліків, зазначених у пунктах 1-3 цієї частини. <p>Органи та посадові особи місцевого самоврядування, до повноважень яких належить розроблення проектів актів органів та посадових осіб місцевого самоврядування, на основі переліків регуляторних актів та обґрунтувань, зазначених у частині першій цієї статті, готують відповідні проекти актів про внесення змін до відповідних регуляторних актів, визнання їх такими, що втратили чинність, або їх скасування.</p>
IV етап		узагальнення результатів прискороного перегляду регуляторних актів та здійснення контролю за приведенням регуляторних актів у відповідність із принципами державної регуляторної політики	
8.		06.03.2011	<p>Загальні переліки регуляторних актів, переліки регуляторних актів та обґрунтування, зазначені в частині першій статті 7 цього Закону, протягом 55 днів подаються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) сільськими, селищними, міськими головами міст районного значення - Севастопольській міській державній адміністрації, відповідній районній державній адміністрації; 2) міськими головами міст республіканського в Автономній Республіці Крим, обласного значення, головами районних у містах (крім міст Києва та Севастополя), районних рад - Раді міністрів Автономної Республіки Крим, відповідній обласній державній адміністрації; 3) Київським міським головою (щодо регуляторних актів, прийнятих районними у місті Києві радами, їх органами, посадовими особами), головами районних у місті Севастополі рад - відповідно Київській та Севастопольській міській державній адміністрації; 4) головами обласних та Севастопольської міської рад, Київським міським головою (щодо регуляторних актів, прийнятих Київською міською радою, її виконавчим органом, Київським міським головою) - спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади з питань державної регуляторної політики. <p>На письмову вимогу спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань державної регуляторної</p>

			політики, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, відповідних місцевих державних адміністрацій їм подаються також тексти регуляторних актів, зазначених у переліках, на паперових та електронних носіях.
9.		26.03.2011	<p>Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань державної регуляторної політики, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, відповідні місцеві державні адміністрації протягом 75 днів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) аналізують інформацію, що міститься в поданих переліках регуляторних актів та в обґрунтуваннях до них; 2) проводять у разі потреби повторну експертизу регуляторних актів на відповідність принципам державної регуляторної політики; 3) перевіряють обґрунтованість включення регуляторних актів до відповідних переліків; 4) на основі аналізу загальних переліків регуляторних актів, переліків та обґрунтувань, зазначених у частині першій статті 7 цього Закону, виявляють регуляторні акти, які не були предметом прискореного перегляду.
10.		31.03.2011	<p>Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань державної регуляторної політики, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, відповідні місцеві державні адміністрації у разі необґрунтованого включення регуляторних актів до відповідних переліків або виявлення регуляторних актів, які не були предметом прискореного перегляду, подають протягом 80 днів органам та посадовим особам місцевого самоврядування, які їх прийняли, пропозиції щодо внесення до них змін, визнання їх такими, що втратили чинність, або їх скасування.</p>
11.		10.04.2011	<p>Протягом 90 днів органи та посадові особи місцевого самоврядування, зазначені у частині першій цієї статті, подають спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади з питань державної регуляторної політики, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, відповідним місцевим державним адміністраціям копії актів про внесення змін, про визнання їх такими, що втратили чинність, або їх скасування за результатами прискореного перегляду регуляторних актів.</p> <p>У разі якщо протягом 90 днів не будуть визнані такими, що втратили чинність, або скасовані регуляторні акти, які були включені до переліків регуляторних актів, що не відповідають принципам державної регуляторної політики та потребують визнання їх такими, що втратили чинність, або їх скасування, та регуляторні акти, щодо яких спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань державної регуляторної політики, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, відповідні місцеві державні адміністрації у строк та в порядку, встановлені частиною третьою цієї статті, подали пропозиції щодо визнання цих актів такими, що втратили чинність, або їх скасування, спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань державної регуляторної політики, Рада міністрів Автономної Республіки</p>

			Крим, відповідні місцеві державні адміністрації звертаються до адміністративного суду з відповідним позовом.
12.		10.05.2011	Рада міністрів Автономної Республіки Крим, відповідні місцеві державні адміністрації протягом 120 днів подають спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади з питань державної регуляторної політики за встановленою ним формою зведену інформацію про результати прискореного перегляду регуляторних актів.